

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 10451 2501 HL Den Haag

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20017

2500 EA Den Haag

Datum 6 april 2009

Betreft Verkiezingen Eerste Kamer, kabinetsreactie op moties over
voorkeurdrempel, lijstcombinaties en tijdstip van de verkiezingen

DGBK/OBD
Programma Verkiezingsproces
Lange Vijverberg 11

2513 AC Den Haag

Postbus 10451

2501 HL Den Haag

www.bprbzk.nl

Contactpersoon

Kenmerk
BPR2009/52173

Op 10 februari 2009 heeft uw Kamer een drietal moties (waarvan twee met algemene stemmen, en een met slechts één tegenstem) aangenomen met betrekking tot de wijze waarop de leden van de Eerste Kamer worden verkozen. In deze moties wordt de regering verzocht wetgeving te bevorderen:

- waarmee de voorkeurdrempel (voor de verkiezing van de Eerste Kamer) wordt verhoogd tot 100 %;
- waardoor lijstverbindingen (bij Eerste Kamerverkiezingen) niet meer ná de verkiezingen van de Provinciale Staten kunnen worden aangegaan;
- waardoor de verkiezingen van de Eerste Kamer in alle Provinciale Staten op hetzelfde tijdstip plaatsvinden.

Zoals ik u al in mijn bijdrage aan het debat hierover op 3 februari 2009 heb toegezegd, heb ik de uitspraken van de Kamer met betrekking tot de aanpassing van de regelgeving voorgelegd aan het kabinet. Ik kan u thans berichten dat het kabinet instemt met het aanpassen van de Kieswet in lijn met bovenstaande moties. Ik licht onderstaand kort de visie van het kabinet op de door uw voorgestelde wijzigingen toe.

De voorkeurdrempel

Het verhogen van de voorkeurdrempel voor de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer betekent dat alleen kandidaten die minimaal het aantal stemmen halen dat nodig is voor het behalen van een zetel (dus een aantal stemmen gelijk aan de kiesdeler) kunnen worden verkozen met doorbreking van de lijstvolgorde. Hiermee wordt voldoende recht gedaan aan de mogelijkheid van de leden van Provinciale Staten om een voorkeurstem uit te brengen. Het individuele belang van een lid van Provinciale Staten om bij deze verkiezing een voorkeurstem uit te brengen en het belang van de samenstellers van de lijst om te komen tot een evenwichtige fractie, komt hierin op evenwichtige wijze samen.

Tijdstip van aangaan van lijstcombinaties

Het vervroegen van het tijdstip van kandidaatstelling en daaraan gekoppeld het aangaan van lijstcombinaties voor de Eerste Kamerverkiezingen tot een tijdstip vóór de verkiezing van Provinciale Staten heeft tot gevolg dat het niet meer mogelijk is op grond van de resultaten van de Provinciale Statenverkiezingen de uitslag van de Eerste Kamerverkiezing te sturen door het al dan niet aangaan van een lijstcombinatie. Het kabinet deelt de mening van de Kamer dat dit sturen van de uitslag een ongewenst neveneffect is van de huidige regeling. De voorgestelde wijziging heft dit ongewenste neveneffect op terwijl het uitgangspunt van de regeling onaangetast blijft.

Vaststellen tijdstip van de verkiezingen

Zoals ik al in mijn brief van 17 juni 2008 heb gesteld, staat het kabinet positief tegenover het wettelijk vastleggen van het tijdstip waarop de Eerste Kamerverkiezingen plaatsvinden.

Concreet betekent dit dat de artikelen Q 4 (tijdstip van kandidaatstelling), T 1 (dag en tijdstip waarop stemming plaatsvindt) en U 15, derde lid (toewijzing zetels aan kandidaten) in elk geval zullen worden aangepast.

Datum
6 april 2009
Kenmerk
BPR2009/52173

Tijdspad

Uw Kamer heeft er op aangedrongen dat bovenstaande wijzigingen zullen worden gerealiseerd op een zodanig tijdstip dat zij bij de komende verkiezing voor de leden van de Eerste Kamer in werking zijn getreden. Deze vinden plaats in mei 2011. Met het oog op de vervroegde kandidaatstelling is het dan nodig dat de betreffende wetgeving uiterlijk op 1 januari 2011 in werking treedt. Het wetsvoorstel waarin deze wijzigingen worden voorgesteld, wordt momenteel voorbereid. Ik zal mij inzetten om het wetsvoorstel rond de jaarwisseling bij de Tweede Kamer in te dienen. Bij de indiening zal ik de Tweede Kamer verzoeken tot spoedige behandeling van het voorstel over te gaan.

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

A.Th.B. Bijleveld-Schouten